

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Basiskwaliteit Natuur

Informatiebijeenkomst aanbesteding

‘Ontwikkelen BKN-gebiedsanalyse en begeleiden BKN-pilot’

Ministerie van Landbouw, Voedselkwaliteit, Visserij en Natuur

P. van der Eerden

A. Centen

S. van Lierop

Ontwikkelen BKN-gebiedsanalyse en begeleiden BKN-pilot

Agenda

- › Basiskwaliteit Natuur algemeen
- › Pilots
- › De aanbesteding
- › Tijdspad en opleverdata
- › Afronding

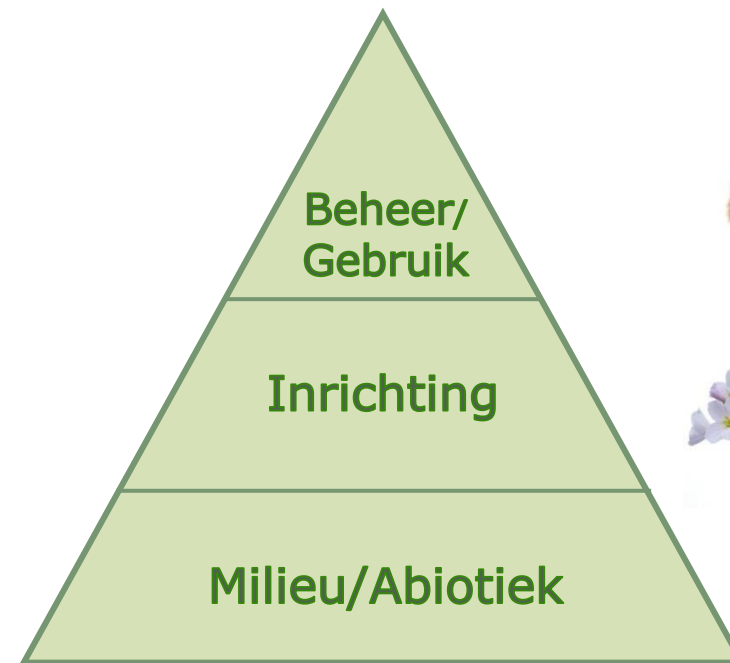
BKN in het Regeerprogramma

- Om de natuur te behouden en te versterken kijken we naar de daadwerkelijke staat van de natuur.
- **We blijven streven naar robuuste natuurgebieden en een goede basiskwaliteit van de natuur.**
- Natuur is veel méér dan alleen stikstofgevoelige natuur

Wat is BKN?

"de set van condities die nodig is om algemene soorten algemeen te laten blijven of worden"

**Conditie
randvoorwaarden**

**algemene
soorten**

mensen betrekken:
gebiedsproces

Top

Slecht

		HOE WETEN WE DAT HET WERKT?	
WAT DOEN WE AAN VERBETERING?			
RIJKE NATUUR Natuurgebieden, speciale habitats & condities	Natuurherstel en ontwikkeling <i>met focus op speciale soorten en habitats</i>	Monitoring condities (korte termijn)	Monitoring biodiversiteit (lange termijn)
		Monitoring condities + Implementatie KPI's	Monitoring soorten + habitats
	BASISKWALITEIT NATUUR Natuur buiten natuurgebieden	Monitoring condities BKN	Monitoring algemene soorten
Natuurarmoedegrens			
NATUURARMOEDE	'Voedselbank' <i>nestkasten, bijvoeren en andere kleine aanpassingen</i>	Monitoring condities Stikstof, GBDA, Waterkwaliteit	Staat van de natuur LPI, Nationaal Dashboard Biodiversiteit

Natuurbeleid LVVN - drie ambities

VHR-soorten en habitats

“realiseren van **condities** voor gunstige staat van instandhouding van alle soorten en habitats onder de Vogel- en Habitatrichtlijn”

basiskwaliteit natuur (BKN)

natuurinclusieve samenleving

“een transitie voor algeheel biodiversiteitsherstel”

*Basiskwaliteit Natuur binnen het Programma Natuur
(bijlage bij Kamerstuk 35 334, nr. 131)*

Basiskwaliteit Natuur

Systeemherstel door sturen op condities (niet op soorten!)

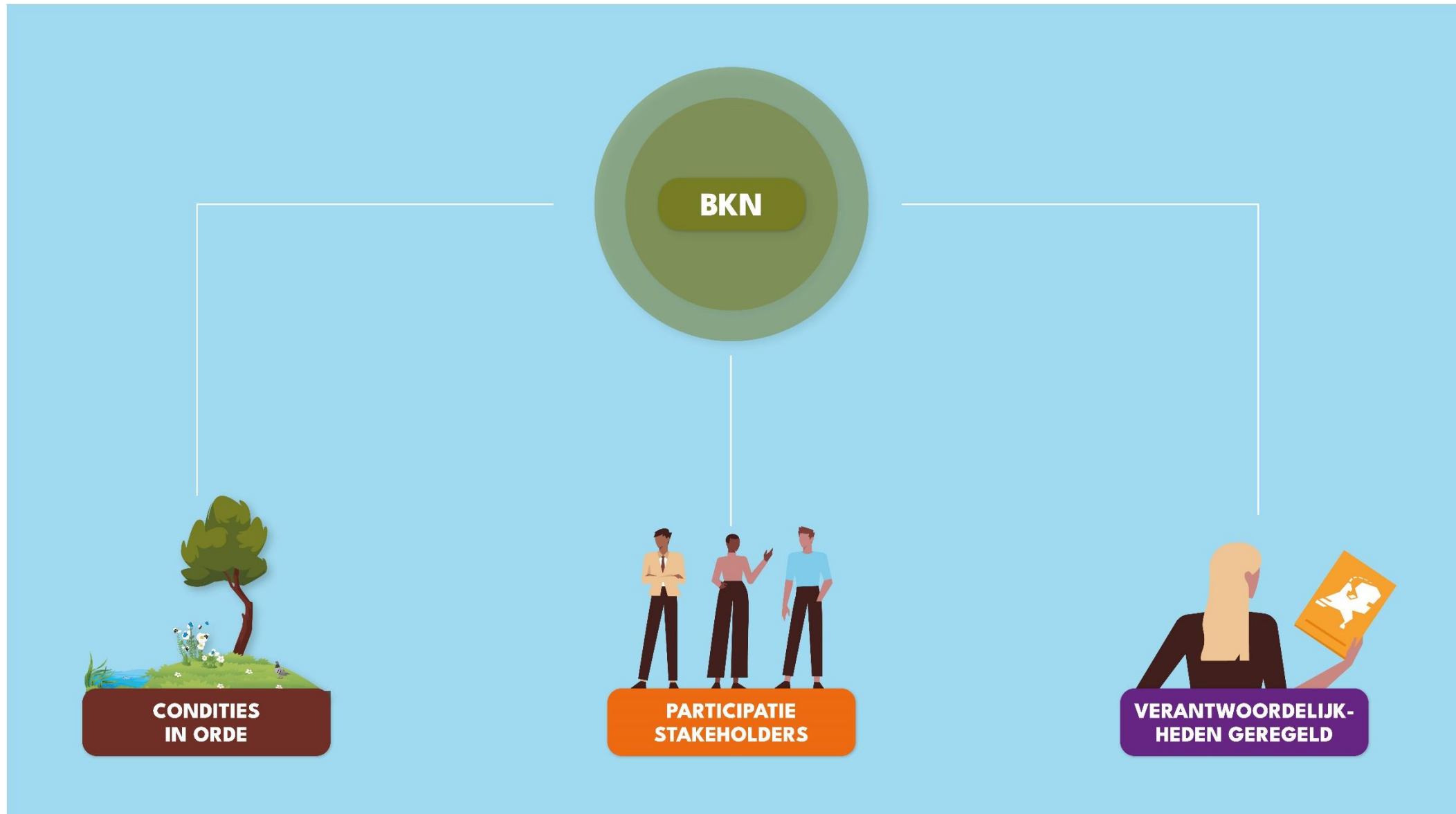

Basiskwaliteit Natuur

BKN meer dan ecologie: 3 voorwaarden, 3 niveaus

Hoe stimuleert LVVN de Basiskwaliteit Natuur

- › LVVN is systeemverantwoordelijk
- › Faciliteren uitvoering door decentrale partners, stakeholders en inwoners

Inhoudelijke kennisontwikkeling BKN

- Kennisprogramma BKN getrokken door breed kennisconsortium

- Praktijkervaringen door decentrale partijen met 'werken aan BKN'

BKN Pilots

Communities BKN

- › G4+4
- › Kerngroep BKN met gemeentes, provincies en waterschappen
- › Organiseren CoP's naar behoefte
- › Team Biodiversiteit (Waterschappen)

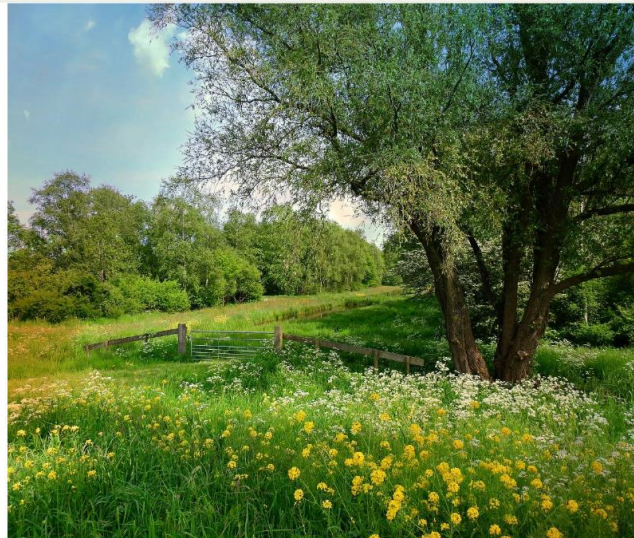
Communicatie – Toolbox BKN

Menu

Startpagina Basiskwaliteit Natuur

Deze Toolbox bundelt de actuele tools voor Basiskwaliteit Natuur. Een deel van deze onderdelen is nog in ontwikkeling en zullen in de loop van de tijd worden toegevoegd. In deze Toolbox wordt verder ingegaan op het concept Basiskwaliteit Natuur, een stappenplan met een gemeenschappelijke visie tot maatregelen, en monitoring. Relevante voorbeelden uit de praktijk, reeds beschikbare tools, aansluitend beleid en rapporten & documenten over Basiskwaliteit Natuur worden uitgelicht in deze Toolbox.

GA TERUG NAAR...

> Startpagina <

Overzicht tools

Beleid

Rapporten & documenten

Voorbeeldprojecten

Contact & vragen

Stappenplan

- In kaart brengen

- Visie, doel en draagvlak

- Maatregelen

- Monitoren condities

- Monitoren soorten

Voorlichtingsbijeenkomst aanbesteding ondersteuning BKN-pilots

Pilots Basiskwaliteit Natuur

Pilots Basiskwaliteit Natuur 2024 - 2027

Pilots BKN als testlocatie

- Wat is BKN voor ons?
- Welke richting willen we op als gebied?
- Waar lopen we tegenaan bij implementatie?

BKN Pilots

Doel LVVN met pilots

- Olivlekwerking concept
- Gerichtere aanpak landelijke uitrol na 2027

BKN Pilots

LNVN-aanpak BKN

- 12 pilots in Nederland (minstens 1 per provincie)
- Bebouwd en landelijk gebied
- Samenwerking via **uitvoeringscoalitie (UC)** als basis
- Gebiedsgericht

BKN Pilots

LVVN-aanpak BKN

- Bepaal de stand van zaken BKN condities in je achtertuin/gebied
- Beschrijf waar je naartoe wil
 - Ecologie, participatie en governance cruciaal
- Ga aan de slag!

BKN Pilots

LVVN-aanpak pilots

Stappenplan Kennisdocument BKN

1. BKN Gebiedsanalyse
2. Visie, doel en draagvlak
3. Maatregelen
4. Evalueren en bijsturen

svbd-kennisdocument-basiskwaliteit-natuur.pdf

BKN Pilots

Grondhouding BKN

1. Benutten bottom-up energie samenleving
2. Wat kan er wel?
3. Gezamenlijk gesprek over je achtertuin/gebied

BKN Pilots

Uitdagingen (en kansen):

1. Nadere uitwerking BKN-concept en tools
2. Van soortgerichtheid naar conditie-aanpak
3. Bekende issues spelen ook bij BKN
 - Stikstof
 - KRW
 - Doorontwikkeling landbouw
 - Woningbouwopgave
4. Samenwerking stakeholders
5. **Duidelijkheid**

BKN Pilots

Voorlichtingsbijeenkomst aanbesteding ondersteuning BKN-pilots

De aanbesteding

Drie onderdelen

- › A. Ontwerp een BKN Gebiedsanalyse
- › B. Ondersteuning in de uitvoering van LVVN/BKN Pilots
 - Uitvoeren van een BKN Gebiedsanalyse (B1)
 - Begeleiden gebiedsprocessen (B2)
 - Coördinatie input kennisontwikkeling Kennisconsortium van Naturalis en Kerndepartement (B3)
 - Advies over verbetermaatregelen t.b.v. de realisatie van BKN (B4)
 - Leveren van aanvullende producten (B5)
- › C. Evaluatie en advies over verdere uitrol BKN

A. Ontwerp een BKN Gebiedsanalyse

- > **BKN Gebiedsanalyse:** tool om BKN-niveau in beeld te brengen
- > Lesa-systematiek en kennisdocument BKN als **basis**

Wat is landschapsecologische systeemanalyse?

Deze factsheet is voor organisaties die verantwoordelijk zijn voor de opdrachtverlening en begeleiding van landschapsecologische systeemanalyses (LESA). Wat is LESA en waarvoor gebruik je die? Lees ook de factsheet met praktijktips voor het opstellen van een LESA.

Wat is LESA en waarvoor gebruik je het?
Landschapsecologie onderzoekt de samenhang tussen geologie, morfologie, hydrologie, bodem, atmosfeer, vegetatie, fauna en mens, en hoe deze samenhang in de tijd verandert. Een LESA brengt deze elementen in kaart en kijkt hoe ze elkaar beïnvloeden. Zo is te onderzoeken of doelen in een gebied haalbaar zijn en waar nodig kan leiden tot maatregelen voor herstel.

Een LESA wordt ook gebruikt om gevolgen van besluiten in de ruimtelijke ordening te beoordelen en biedt ondersteuning bij het maken van beleid. Kortom, een LESA verzamelt alle kennis over een gebied, geeft inzicht in hoe het gebied functioneert (en beter kan functioneren). Een LESA is een middel en geen doel op zich.

Alleen voor natuurbeheer of ook voor andere functies?

Een LESA is de kern van een natuurdoelanalyse en beheerplan. Het is ook bruikbaar voor andere gebieden dan natuurgebieden en voor andere vragen dan vragen over natuurherstel. Begrip van het systeem is zowel van belang voor het beheer van natuurgebieden, als voor de realisatie van een duurzame inrichting en duurzaam beheer van stedelijk en landelijk gebied.

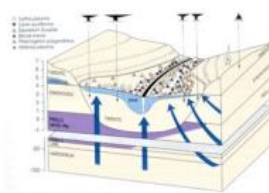
Natuur en omgeving zijn één

De natuur en haar omgeving zijn niet los van elkaar te zien. De hardnekkigste knelpunten voor de natuur vinden hun oorzaak en daarmee ook hun oplossing buiten de grenzen van de bestaande natuur. Een LESA is daarom nooit alleen gericht op een bepaalde locatie, maar altijd in het landschap. Een LESA kijkt daarom buiten de begrenzing van een gebied.

Welke inzichten moet een LESA bieden en wat zijn sturende factoren?
Een LESA brengt die factoren in beeld die aangeven wat de omstandigheden in een gebied nu zijn, hoe deze ooit zijn ontstaan en in de loop van de tijd zijn veranderd. Ook kan een LESA in beeld brengen wat dit betekent voor de ecologische situatie en voor de potenties van een gebied.

Daarbij zijn de zogenaamde 'sturende factoren' van essentieel belang. Dit zijn die factoren die een beslissende invloed uitoefenen op de processen die het functioneren van een ecosysteem of de kwaliteit van het landschap. Ze bepalen hoe klimaat, geologie, bodem, waterkwantiteit en -kwaliteit, flora, fauna of het effect van menselijk handelen op die processen doorwerken.

LESA: meer dan een beschrijving van bouwstenen

Blokdigram van de Drentsche Aa. Geologie, watersysteem en flora en fauna zijn te zien. De invloed van de omgeving op het watersysteem en de soorten in het gebied komen in beeld. Ook is te zien dat het wegvalven van diep grondwater met een goede waterkwaliteit een drukfactor kan zijn. Bron: Ab Grootjans en Henk Everts.

CONDITIES (BASIS VOOR KP'S)	KNOPPEN (HOE AAN TE WERKEN)
1. OPTIMALISATIE VAN HYDROLOGISCHE SYSTEMEN	
Gebiedseigen water	Herstel kwelstromen Tegengaan verzoeting/verzilting
Goede waterkwaliteit	Verbeter kwaliteit grond- en oppervlaktewater
Voldoende waterkwaliteit	Vernatting Stuw- en peilbeheer Voorkomen piekafvoeren Verminder grondwaterontwikkeling
2. VERGROTEN AREAAL EN CONNECTIVITEIT	
Groter natuuraaraal	Meer ruimte voor natuur Meer overgangen Meer gradiënten
Natuurinclusief landschap	Overal natuurinclusief gebruik
Groenblauwe dooradering	Connectiviteit vergroten Meer landschapselementen
3. VERGROTEN DYNAMIEK EN DIVERSITEIT	
Dynamische natuur	Natuurlijke dynamiek in grondwatersystemen Faciliteer natuurlijke processen Verschillende successiestadia Herstel gradiënten en overgangen
Diversiteit in het landschap	Meer variatie in leefgebieden Meer kleinschalige diversiteit
4. VERMINDERING INPUT NUTRIËNTEN EN CHEMISCHE STOFFEN, EN HERSTEL VAN SCHADE	
Goede nutriëntenbalans	Aanpassen landbouwpraktijk Natuurinclusieve inrichting Aanpassen openbaar groenbeheer Verschralingsbeheer
Goede waterkwaliteit	Verbeteren waterkwaliteit Beperken slibafzetting

A. Ontwerp een BKN Gebiedsanalyse

- › Landelijke uniforme tool die lokaal bruikbaar is
- › Zelfde taal in heel Nederland hoe BKN gewaardeerd moet worden
- › Geeft basis om te nemen maatregelen te nemen

A. Ontwerp een BKN Gebiedsanalyse

- › Afstemming kennisontwikkeling met Kennisconsortium Naturalis en provinciale pilots
 - Methodiek
 - Invulling te hanteren condities
 - Stand van zaken Kennisconsortium

- › Zie ook coördinatieopgave (onderdeel B3)

A. Ontwerp een BKN Gebiedsanalyse

- › Stap 1: Ontwerp een concept-gebiedsanalyse (juni 2025)
- › Stap 2: Test het concept in de pilots
- › Stap 3: Finetuning tot een definitieve versie (juni 2027)

B1. Uitvoeren van een BKN Gebiedsanalyse

- › Dataverzameling t.b.v. invulling product A
- › Verwerken data tot ingevuld product per pilot (inclusief conclusie BKN-niveau)
- › Gebruik het voorwerk pilot-UC's

B2. Begeleiden gebiedsprocessen

- › BKN/Natuurkwaliteitsniveau buiten beschermde natuurgebieden
- › BKN raakt aan andere opgaves (binnen en buiten natuurkolom), meekoppelkansen
- › Randvoorwaarden aan mogelijkheden (ruimtelijk/temporeel) tot realisatie BKN

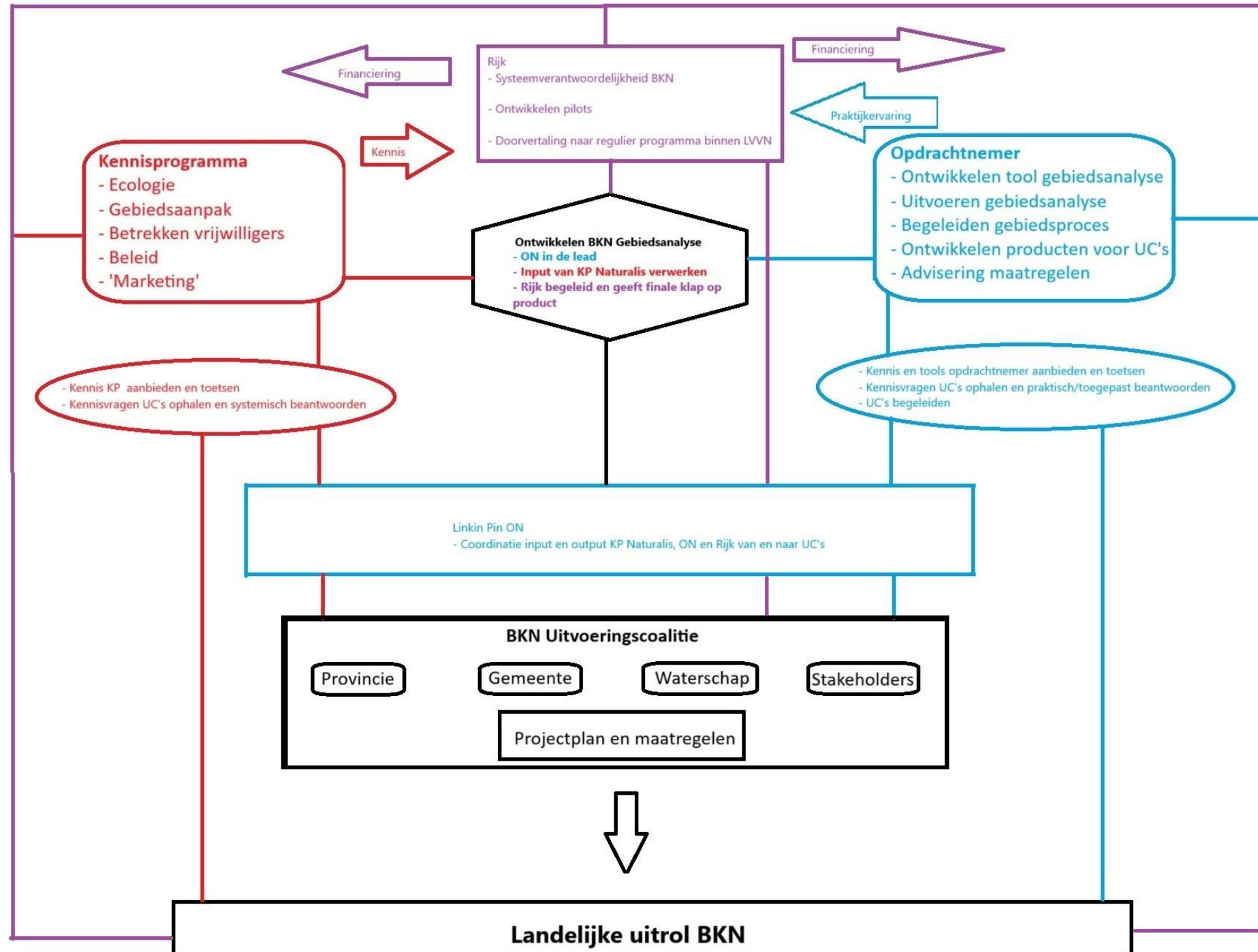

B2. Begeleiden gebiedsprocessen

- › Gebiedsproces met stakeholders over natuurkwaliteit in hun pilotgebied
- › UC's sturen aan
- › ON begeleidt o.b.v. kennis en ervaring dit proces

B4. Advies over verbetermaatregelen t.b.v. de realisatie van BKN

- › Advies aan UC's welke maatregelen genomen moeten worden op basis van de BKN Gebiedsanalyse (product B1)
- › Maatregelen gericht op conditie-aanpak
- › Schenk ook aandacht aan juridische en beleidsmatige verankering

B5. Leveren aanvullende producten UC's

- Op verzoek ontwikkelen relevante producten voor proces UC's (bijv)
 - Monitoringshandboeken
 - Apps (mits gewenst)
 - Rapportages beleidsadvisering implementatie BKN

- Methodiek om landelijke en provinciale uitwerking BKN te verbinden
 - Faciliteren voorwerk koplopers

C. Evaluatie en advies over verdere uitrol BKN

- Doel: Rijk adviseren verdere uitrol BKN na einde van opdracht (2027)
- Reflectie op proces en resultaten van de pilots en implicaties voor de verdere uitrol

C. Evaluatie en advies over verdere uitrol BKN

- › Evaluatie ontwerp BKN-gebiedsanalyse
- › Evaluatie effectiviteit verschillende UC-aanpakken
- › Advisering implementatie vervolg BKN bij stakeholders
- › Reflectie op aanpak 'doen, leren, beter doen'

Inschrijven in samenwerkingsvorm

Inschrijven in samenwerkingsvorm is mogelijk

- › Inschrijven als combinatie
- › Inschrijven in de verhouding hoofd-onderaannemer

Nadere informatie in het aanbestedingsdocument

Tijdspad

11 oktober 2024	Publicatie vooraankondiging
8 november 2024	Verzenden publicatie, start inschrijvingstermijn
14 november 2024	Informatiebijeenkomst via Teams
20 november 2024, 12:00 uur	Sluiting vragenronde: uiterste moment voor het stellen van vragen door Inschrijver over dit Aanbestedingsdocument, de Verwerkersovereenkomst en de Overeenkomst (inclusief Algemene Rijksvoorwaarden) en voor het doen van tekstvoorstellen door Inschrijver op de concept Overeenkomst (inclusief Algemene Rijksvoorwaarden)
5 december 2024	Verzenden Nota van Inlichtingen
18 december 2024, 12:00 uur	Uiterste datum en tijdstip van ontvangst van Inschrijvingen en vervolgens openen Inschrijvingen door Aanbestedende dienst
Week 51 2024 tot en met Week 2 2025	Beoordelen Inschrijvingen
23 januari 2025	Verzenden mededeling gunningsbeslissing
7 februari 2025	Uiterste datum voor het door de winnende Inschrijver aanleveren van de door de Aanbestedende dienst gevraagde bewijsmiddelen
13 februari 2025	Uiterste datum voor het stellen van vragen en/of het vragen om een voorlopige voorziening inzake de mededeling gunningsbeslissing
14 februari 2025	Ingangsdatum Overeenkomst

Opleverdata onderdelen aanbesteding

Onderdelen	Opleverdatum
A. Ontwerpen van een BKN-gebiedsanalyse A1 Concept ontwerp BKN-gebiedsanalyse A2 Definitief BKN-gebiedsanalyse	A1- 30 juni 2025 A2- 30 juni 2027
B. Ondersteuning in de uitvoering van de LVVN/BKN-pilots	30 juni 2027
C. Evaluatie en advies over verdere uitrol	Op hoofdlijnen: 30 juni 2027 Definitieve versie: 15 november 2027

Dank voor uw aandacht en veel succes met uw inschrijving